

Skattesänkningar har urholkat

■ Kunskapsstappet i skolan är märkbart. Efter 16 år i Tyresö och 8 år i Sverige ses resultaten överallt. I mätning efter mätning hal-
kar vi efter men allianspartierna skyller hela tiden på mätmeto-
derna. Den borgerliga skolpolitiken har kört i diket och betyget
kan inte bli annat än IG. **Ledare, sid 2**

*"Många har för-
lorat sitt hem och
andra har förlorat
sin skog."*

Lars-Göran Uddholm,
sid 12

Ingen ångervecka

■ Valdagen närmar sig och man måste fråga sig vilken skola man
vill ha. I Tyresö har grupperna i förskolan vuxit och besparing-
arna i skolan drabbat undervisningen. Det finns rum där barnen
får sitta utan fönster. Nu får det vara nog. Vi behöver investera i
kunskap för framtiden. **Debatt, sid 4**

TYRESÖ NYHETER

NR 5 ★ september 2014 ★ 1972-2014

Fotbollsintrösserade Ingvar njuter av att kunna följa yngsta barnbarnet Fridas framfart i Tyresö FF.

FOTO: GUNNAR FRISELL

Följer matchen från läktarn

■ År 1956 deltog han för första gången aktivt i en valrörelse. I år, efter nästan 60 år i hetluften, följer han kampanjen från läktaren. På samma sätt följer han sitt barnbarn Frida från Tyresövallens läktare när hon spelar matcher för

Tyresö FF. Möt Ingvar Carlsson, tyresöbo, före detta statsminister och partiledare för Socialdemokraterna. Trots sina ambitioner att stanna vid sidan av planen är han fortfarande med i matchen
– Valet är det finaste och vikti-

gaste uttrycket för en demokrati, där allas röst väger lika mycket. Därför är också kampen mellan partierna både viktig och spännande, säger Ingvar Carlsson.
Men någon comeback är inte att tala om. **Sid 7**

Polisfritt

■ Det var få poliser på gatorna i Tyresö under sommaren. Istället har gamla utredningar prioriterats. **Sid 3**

Språklärare skapar debatt

■ Läxfritt heter en ny bok av Pernilla Alm som är språklärare. Boken skrevs efter att hennes blogginlägg i ämnet på några dagar lästs av över 100 000 personer. **Sid 5**

Underskott ger större klasser

■ Den Engelska skolan lockade 210 elever från de kommunala som därmed missar 16 miljoner kronor. **Sid 6**

Ambulanser är taxi

■ Många ambulanstransporter sker i "onödan" därför att patienterna istället kunde åka taxi. Konsekvensen är att akuta fall måste vänta. **Sid 9**

Hemlighetsmakeri

■ Mer av Tyresös äldreomsorg ska privatiseras tycker Moderaterna. Tyresö Nyheter kan avslöja den hemliga planen som kan innebära ytterligare svårigheter för omsorgen. **Sid 10**

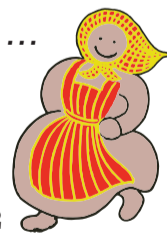
Tyresö utslaget

■ Tyresö Royal Crowns förlorade mot Örebro i semifinalen i Amerikansk fotboll och missar därmed finalen. **Sid 11**

Bollmorän ...

... i valet och kvalet.

Sid 2

COOP
EXTRA

Tyresös billigaste butik enligt PRO

Vi bakar allt bröd själva i vårt eget hembageri

Marknadsgränd 25 Tyresö Centrum. Öppet: alla dagar 8-21.
Tel 010-741 86 30. Välkomna önskar Tobbe med personal.

Sverige och Tyresö har tappat när skolresultaten jämförs. Det har varken landet eller kommunen råd med. Det behövs en ny skolpolitik både nationellt och i Tyresö för att bryta den negativa trenden. Fortsatta skattesänkningar kommer ohjälpligt att urholka välfärden än mer och det har Sverige inte råd med. Den borgerliga skolpolitiken har havererat rejält och ansvaret borde utkrävas redan den 14 september.

Det behövs mer än betyg

I dessa valtider är skolan ett hett ämne som diskuteras i hela landet och självklart också i Tyresö. Under många år var den svenska skolan bland de bästa i världen. Nu halkar vi ohjälpligt efter. Lösningarna på problemen är säkert många. Sverige skolminister folkpartisten Björklund vill till exempel tillsammans med sina allianspartier inför betyg redan från fjärde klass. Uppföljning av elevernas kunskap är viktig och väsentlig. Frågan är bara om betyg i tidigare årskurser hjälper fler barn att knäcka läskoden eller fler att förstå matematikens logik.

Alla minns säkert sin egen skolgång och om undervisningen var bra eller dålig. Ofta är det i det ljuset som vi diskuterar – hur lärare borde vara och hur de borde undervisa. Och man kan verkligen ha olika åsikter om pedagogik. Genom forskningen vet vi att människan lär på olika sätt, något som de flesta lärare i dagens skola också väl känner till. Frågan är, får pedagogerna i dagens skola verkligen den tid som behövs för att möta varje elev? Ges de möjlighet att anpassa undervisningen utifrån varje barns förutsättning? Om så inte är fallet – vad behövs då? Förmodligen mer resurser till utbildningen. Den ena delen handlar naturligtvis om läromedel och den andra delen om tid med sin lärare. I det perspektivet förefaller de borger-

liga partiernas krav på betyg redan i fjärde klass som ganska futtigt. Då låter Socialdemokraternas förslag om färre elever i de lägre klasserna som ett bättre alternativ. Då får barnen mer tid med sina lärare. Dessutom känns Socialdemokraternas förslag om att alla barn ska få rätt till läxhjälp som ett bra sätt för ökad kunskapsnivå hos våra barn.

Idag är det så ju så att i Moderaternas Sverige måste du köpa den läxhjälpen. Du får visserligen ett skatteavdrag men den som trots det inte har råd tvingas avstå.

Den fråga vi verkligen måste ställa oss är om Tyresö och Sverige har råd att fortsätta ligga så lågt när det gäller våra barns kunskaper. Är det ytterligare skattesänkningar som behövs eller är det en satsning på kunskap och pedagoger som behövs.

En ny politik för skolan är nödvändig i Tyresö, och de satsningar Socialdemokraterna föreslagit är också finansierade fullt ut. Fortsätter vi på den inslagna vägen med sjunkande kunskapsresultat kommer kortsiktigt alla våra barn att förlora. Långsiktigt kommer vi i Tyresö och hela Sveriges tappa i tillväxt. Det fiffiga är att det går att ändra på det ganska snart. Du bestämmer med din valsedel den 14 september.

□□□

ILLUSTRATION: ROBERT NYBERG

Noterat

Nu i valtider ställs löften ut för kommande mandatperiod. Partierna lovar vad de vill göra under minst fyra år. Med det gäller nog inte Alliansen. När de borgerliga partierna efter förra valet svek Tyresös pensionärer genom kraftiga avgiftshöjningar som man lovat att inte genomföra var en toppkandidats svar: "Jag kan inte lova något om kommande mandatperioder – hur ska jag kunna göra det. Jag menade ju att inga avgifter ska höjas denna mandatperiod." Borgerliga löften har alltså ett bästföredatum som bara är tre månader. Låter mer som H-mjolk men duger inte alls i valtider.

□□□

Pandaklubben för barn och ungdom

Är du intresserad av
djur och natur?

Ring 08-624 74 00
Världsnaturfonden WWF

*Vilka man ska välja i den politiska rabatten
det vete katten
röda rosor, blåklint eller det klövergröna?
Men se upp för ogräsfröna
som sprides om natten.*

S.

TYRESÖ NYHETER

Björkbacksvägen 37, 135 40 Tyresö
Fax: 08-742 15 64
E-post: redaktion@tyresonyheter.nu
www.tyresonyheter.nu

Ansvarig utgivare & chefredaktör:
Anders Linder.
Redaktion: Ingela Carlsson, Gunnar Frisell, Martin Nilsson.
Annonser: Nicklas Eklund,
tel 076-113 34 48.
annons@tyresonyheter.nu
Layout: MacGunnar – Info & Media

Tyresö Nyheter utkommer med 8 nummer under 2014 och delas ut gratis till alla fasta hushåll i Tyresö.
Tyresö Nyheter ägs av Tyresö Nyheter ekonomiska förening. Ordförande är Lars Hjalmarson.
Tryck: V-TAB, Norrtälje.
Upplaga: 20 000 exemplar.

Tyresö Nyheter är en lokaltidning med socialdemokratiska förtecken. Tidningen har en lång tradition i kommunen, första numret utkom 1972.
Nästa nr utkommer 9–13 sep 2014
Manusstopp 3 september 2014
Vid utebliven tidning kontakta redaktionen och meddela var du bor.

Ibrahim Baylan (S) besökte Tyresö:

Konkreta skolsatsningar

SKOLA Socialdemokraternas skolpolitiska talesperson Ibrahim Baylan besökte Tyresö och Strandskolan för att träffa lärare och elever om de utmaningar de ser i skolan, men också berätta om de satsningar som Socialdemokraterna har lovat både nationellt och lokalt.

Besöket gjorde han tillsammans med Anita Mattsson, kandidat till kommunstyrelsens ordförande, Helene Hellmark Knutsson, kandidat till finanslandstingsråd och Jannice Rockstroh, gruppleddare (S) i barn- och utbildningsnämnden i Tyresö.

– Vi vet att det finns många fantastiska lärare över hela Sverige som gör ett otroligt bra jobb. Vi vill se till att de kan lägga ännu mer av sin tid på eleverna och slippa onödig administration. Lärarna är skolans största tillgång och vi vill satsa för att göra läraryrket mer attraktivt. Det ska vi bland annat göra genom högre löner, mer tid med eleverna, mindre administration, fler karriärmöjligheter och ökad kompetensutveckling, säger Ibrahim Baylan.

Utspelet gick ut på att bryta ner de nationella satsningarna för att konkret visa vad de skulle betyda för skolorna i Tyresö. Det man föreslår är:

- 1. Investera 21 miljoner kronor i en satsning för att göra läraryrket i Tyresö mer attraktivt** – bland annat genom högre löner, mer tid med eleverna, mindre administration, fler karriärmöjligheter och ökad kompetensutveckling.
- 2. Påbörja rekryteringen av minst 29 nya lärare och 7 speciallärare** omgående för att minska Tyresös skolklasser – ska ge eleverna i de tidiga åldrarna mer tid med sina lärare och snabbare insatser för barn som riskerar att hamna efter.
- 3. 20 miljoner kronor i kommunala medel tillförs Tyresös förskolor och skolor** – höjd

Jannice Rockstroh, Helene Hellmark Knutsson, Ibrahim Baylan och Anita Mattsson talar med skolpersonalen på Strandskolan om hur Socialdemokraternas vill satsa på skolan. FOTO: GUNNAR FRISELL

skolpeng ska ge högre kunskapsresultat.

- 4. Låt proffsen vara proffs** – anställ minst 35 nya extratjänster i Tyresös skolor för att avlasta lärarna med administrativa uppgifter så att de kan spendera mer tid i pedagogiska situationer.
- 5. 2 miljoner kronor för en jämlik skola** – utöka den sociodemografiska penga för att ge alla elever rätten att lyckas i skolan.

– Dessa investeringar kommer att finansieras av nationella och kommunala medel och för att göra detta är vi beredda att höja en del skatter, vi menar att det är värt det. Våra barns framtid är viktigare och går före nya skattesänkningar, fortsatte Ibrahim Baylan.

– Mindre klasser och fler tidiga insatser är det som allra bäst fungerar för att höja kunskapsresultaten i skolan därför avsätter vi pengar både nationellt och i vår kommunala budget till detta, säger Anita Mattsson.

– Tyresös skolor har idag stora problem med likvärdigheten, därför väljer vi också att öka det sociodemografiska tillägget. Vi ska också införa ett nytt hyresättningssystem som är mer rättvist och inte tvingar rektorerna

att välja mellan lokaler och lärare. "En skola för var och en" ska utredas så att vi säkerställer att alla elever får det stöd de behöver. Inkludering får aldrig bli exkludering, säger Jannice Rockstroh.

Tilda Brandin och Astrid Haglind intervjuar Ibrahim Baylan för Strandskolans tidning "Strandaren". Ett intressant möte och roligt att träffa Ibrahim tyckte flickorna. FOTO: GUNNAR FRISELL

Få poliser på gatorna i Tyresö

– Resurser läggs på utryckning och utredning, inte förebyggande som lönar sig mer långsiktigt, säger Claes Ursing. FOTO: STEFAN RUNFELDT

TRYGGHET Under sommaren har Tyresö kommun nästan helt saknat patrullerande poliser på gatorna. En närpolis TN pratat med säger ett problem har funnits längre än så.

Under sommaren har Tyresö knappt haft någon polis i yttre tjänst. Orsaken är att polismästardistriktet sedan länge prioriterar gamla utredningar istället för att finnas ute på gatorna. Detta skapar problem för verksamheten för polisen i Tyresö. Här har man under lång tid prioriterat det förebyggande arbetet riktat mot ungdomar.

– Vi har länge argumenterat för att vi behöver rikta resurserna mot rätt saker. Resurser läggs på utryckning och utredning, inte förebyggande som lönar sig mer långsiktigt. Skulle vi ges mer tid

att knyta kontakter med unga så skulle fler kunna hjälpas och kostnaderna minska, säger Claes Ursing, närpolis i Tyresö.

Han är också kritisk till att kommunen dragit ner på socialtjänsten.

– Jag har pratat med Fredrik Saweståhl (M) om behovet av att satsa på mer förebyggande arbete och samarbeta långsiktigt mellan Socialtjänst och närpolis för att stärka det förebyggande arbetet. Idag tvingas istället kommunen köpa dyra placeringar externt. Skulle man satsa mer förebyggande kunde man också spara pengar i förhållande till idag. Vi vet att förebyggande arbete lönar sig, men då krävs också en tydlig politisk prioritering. Tyvärr har vi inte sett det ännu, säger Claes Ursing.

Upphandling för närproducerad mat

FÖDA Tillsammans med Haninge och Nynäshamn ska det nu genomföras en upphandling av livsmedel med syfte att ge mer välaggad och närproducerad mat med mindre antibiotika.

Forellskolan ett minne blott

TOMT Forellskolans alla byggnader är nu rivna, för att bereda plats åt den planerade utvecklingen av Tyresö centrum och nya bostäder. Det enda som finns kvar på platsen är biografen, som dock kan glädja sig åt ett nyinstallerat och modernt brandlarm.

Fototävling

BILD Tyresö kommun efterlyser foton till 2015 års kalender. Varje år har Tyresö kommun en fototävling där de vinnande bidragen publiceras i Tyresös kalender. I kalendern finns information om bland annat gator, trafik, park, friluftsområden och delas ut till alla hushåll i början av december. Bilderna måste vara från Tyresö, i färg, i liggande format och i hög upplösning. Bidragen kommer att sparas i kommuns bildbank och eventuellt användas på hemsidan och andra trycksaker. Bidrag skickas till lotta.anglen@tyreso.se senast den 30/9.

TILLSAMMANS KAN VI GE RESULTAT!

Vill du vara med? Solidaritet-rättvisa Välkommen att kontakta oss!

Trollbäckensföreningen
Carl-Johan Karlson
Tel. 0768-16 43 97
Lennart Johansson
Tel. 742 06 14

Krusboda/Fårdalaföreningen
Bo Furugård
Tel. 0705-85 98 44
Jerry Svensson
Tel. 712 50 21

Bollmoraföreningen
Lennart Jönsson
Tel. 0705-30 27 08
Ulla Luin
Tel. 712 82 91

Östra Tyresö-föreningen
Heléne Sundman
Tel. 073-370 17 20
Mikael Fallmo
Tel. 070-592 85 92

S-Kvinnor
Eija Rätty
Tel. 0704-86 99 90
Barbro Nordlöf
Tel. 712 80 17

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Sanning och konsekvens

Nu är valet snart här. Jag kan inte säga att jag har tänkt på det varje dag de senaste fyra åren, men nästan, och alltid med en längtan till förändring.

En sak som kan hålla mig sömlös är när jag tänker på hur skolan ska se ut framöver. Min 8-åriga dotter går i en klass med 27 barn. I den skolan har det aldrig gått så många barn som nu, och ändå hotas skolan av dålig ekonomi. Fritidsgruppen har förmodligen aldrig heller varit så stor förut, 85 barn och förhållandevis lite yta. Jag försöker förstå hur det skulle vara att jobba under sådana förhållanden, dels för personalen men särskilt för barnen. Jag tror inte att många vuxna skulle acceptera en sådan arbetsmiljö.

Det är inte bara i min dotters skola som det ser ut såhär. Klasserna har blivit allt större under flera år, och lärartätheten i Tyresö är sämre än de flesta andra kommuner i Sverige. Det börjar redan på förskolan där barngrupperna har ökat från drygt 15 till nästan 20 barn per avdelning under de senaste 8 åren. Det går givetvis att hitta något positivt exempel någonstans, men i SKLs öppna jämförelser ligger vi sämre till än mediankommunen, och i Lärarförbundets ranking hamnar vi i det direkta bottenkiktet. Och enligt Skolverkets statistik har vi tappat vad det gäller andel

Jag vill ha ett Tyresö som investerar i kunskap.

elever som efter grundskolan blir behöriga till gymnasiet. Från att ha legat mycket bättre än övriga landet ligger vi nu långt under.

Som väljare måste man nu när den här dagen närmar sig ställa sig frågan om man vill ha ännu mer av den hittills förda politiken? Jag tror inte att moderater är onda människor, att de vill att det ska gå dåligt för våra elever, men faktum kvarstår. Varje budget de lägger så läggs ytterligare

besparingskrav på förskolan och skolan. Varje år. Alla förslag som lagts om minskade grupper och fler lärare har alliansen konsekvent röstat ner.

Moderaterna har dessutom infört ett hyressättningssystem som gör att det måste gå så många barn som möjligt i varje klassrum för att få ekonomi i balans. Det finns skolor där man tömt paviljonger, tagit bort grupprum och låter barnen sitta i klassrum utan fönster. Det finns skolor som tar bort slöjdsalar eller halverar sina bibliotek för att göra rum till klassrum istället. De tomma lokalerna behöver inte skolan betala hyra för, så konsekvensen är alltså att vi gemensamt har investerat i byggnader som inte används, samtidigt som eleverna packas ihop i klassrum som är avsedda för betydligt färre elever.

Jag vill ha ett Tyresö som investerar i kunskap, som minskar barngrupperna i lägre åldrar och som investerar i lärare. Snart har vi chansen att bestämma hur utvecklingen framöver. Den dagen, 14 september, avgörs det. Sedan finns det ingen ångervecka, ingen reträtt. Jag hoppas att du också kommer att rösta på Socialdemokraterna!

Anita Mattsson, socialdemokrat

Kandidat till kommunstyrelsens ordförande

Kul att många vill bo i Tyresö, men var?

Tyresö är en av de fem kommuner som haft den största folkökningen procentuellt sett under det första halvåret 2014. Nära 500 personer (netto) flyttade hit. Samtidigt står det över 25 000 personer i bostadskön i Tyresö!

Det är verkligen kul att så många trivs och vill bo i Tyresö. Men då måste det byggas bostäder, och framförallt lägenheter, som alla dessa människor kan bo i. Många tyresöungdomar kan idag inte flytta hemifrån, utan hamnar i bostadskön och får vänta i 6-7 år på en bostad.

Så ska det väl ändå inte behöva vara? Varför byggs det inte fler bostäder i Tyresö?

Undrande väljare

Avskaffa det orättvisa hyressättningssystemet i Tyresö

En skicklig lärare är den viktigaste delen i att höja elevernas kunskapsnivå. I Tyresö har den styrande alliansen infört ett hyressystem som innebär att skolor får betala mer i hyra om de har moderna lokaler. Detta innebär att en nyrenoverad skola kan anställa färre lärare än en skola som har äldre lokaler. Tror den styrande alliansen att nyrenoverade lokaler ökar elevernas kunskaper?

Jag tror på att det är lärare som gör skillnad och inte lokalerna. För att öka elevernas kunskap behöver man även investera i skolbibliotek, kompetensutveckling och stöd till elever med särskilda behov.

Ytterligare en förutsättning för att skolan ska bli bättre i sitt

uppdrag, är att dagens rektorsuppdrag delas i två: Rektor och intendent.

Rektor behöver kunna fokusera på det pedagogiska ledarskapet för att skolan ska kunna utvecklas. Besöka klassrummen, prata och återkoppla till lärare, elever och föräldrar. Tillsammans med lärare ska hen kunna utveckla skolan och nå högre kunskapsresultat och en likvärdig skola.

Intendenten ska vara ansvarig för det administrativa och ekonomiska arbetet.

Fler lärare och ett tydligare uppdrag att rektorer ska ägna sig åt skolutveckling.

Detta skapar en tydligare skola där alla elever kan nå sin fulla potential.

Mikael Fallmo

Hängbjörken finns inte mer

FOTO: CHRISTER KÄLLSTRÖM

Hängbjörk på Sidvallsvägen som uppmärksammades i förra numret av Tyresö Nyheter är död.

Förövaren vann. Björken är borta. Bara stubben kvar som vittnar om ett hårt liv de sista åren.

Enligt kommunens Facebooksida är händelsen polisanmäld. Det är faktiskt så att alla kommuninvånare är "delägare" i denna före detta levandes hängbjörk.

Vem fick veden att elda med i sin öppna spis? Hoppas samvetet gnager över en solindrängt veranda.

Christer K.

Polisstation i Tyresö?

Det skrivs och talas så mycket om det ökade våldet, polisen klarar inte upp inbrott bland annat båtstölderna med mera.

När ska vi få tillbaka vår polisstation med bemanning? Nyligen stod det bladet att vi fått ytterligare 700 innevånare, vi stiger på barometern gällande "trivsamt" kommun.

Vem av partierna kan garantera ökat polisskydd det vill säga polisstation värt namnet i Tyresö?

Anonym pensionär

Gör din röst hörd i den lokala tidningen!

Skriv en insändare eller en debattartikel i Tyresö Nyheter. Debattartiklar måste vara undertecknade med namn men insändare kan publiceras under signatur (redaktionen måste dock veta ditt namn). TN förbehåller sig rätten att korta i insända bidrag, som ska ha en tydlig anknytning till Tyresö.

Skicka in ditt alster till:

Debatt/Insändare,

Tyresö Nyheter, Björkbacksvägen 37, 135 40 Tyresö

Eller e-posta till: redaktion@tyresonyheter.nu

Du kan även faxa: 08-742 15 64

Har du råd med 17 kr i månaden?

För 200 kronor per år blir du medlem i Röda Korset.
Sätt in 200 kronor på BG 900-8095.
Glöm ej ange namn och adress.
Läs mer på www.redcross.se

Du är välkommen!

Var på jorden ligger Tyresö?

Har sommaren varit bra? Den oskyldiga frågan susar runt i luften första dagen på jobbet efter semestern. Fantastisk! Vi har byggt pool, bilat runt i Sverige, ätit glass. Synd bara på alla getingar.

Efter Allsång på Skansen börjar Aktuellt. Vi möts av Pisa, Luhansk och Mosul. Getingarna byter skepnad och blir missiler som viner över

FOTO: GUNNAR FRISELL

huvudet på hukande familjer. Bara för att man bor i Gaza och inte i Gimmersta. Ett fästingbett känns plötsligt inte så farligt när man ser hur ebola sprider sig i Afrika. Ett nedskjutet plan på ett vetefält, en skogsbrand utom kontroll, en halshuggning på Youtube. Känslan av surrealism äter sig in. Vad är det som händer?

Jag tror aldrig jag upplevt en sommar som varit så full av svarta nyheter som denna. Det är otroligt svårt att förhålla sig

till alla vidrigheter som kommer emot oss. Var och en av dessa katastrofer har potential att rubba hela världen. ISIS står 25 kilometer från turkiska gränsen. Påtår, någon?

Vi har en mycket privilegierad tillvaro i trygga, trivsamma Tyresö. Visst finns lite villainbrott och en skolrening som blivit tokdyr. Men på det hela taget en av de bästa platserna på jorden att leva. Samtidigt tror jag inte att jag är ensam om en känsla av förvirring och vanmakt inför skeendena i världen. Mer regn väntas i de översvämningssdrabbade områdena. Jag zappar över till Ernst när nyheterna blir för jobbiga. Den här tapeten harmonierar perfekt med det marmorerade soffbordet.

"... en av de bästa platserna på jorden att leva."

Har man som individ någon som helst möjlighet att påverka det som händer? Vad ska man göra av alla känslor som rusar runt.

Det alla människor kan göra är att börja med sig själva. Leta i fickan efter

din moraliska kompass. Den visar i vilken riktning du ska börja gå. Ingen enskild kan rädda världen, men alla kan välja något som känns meningsfullt och konstruktivt att satsa på. Då blir det lättare att släppa det vi inte råder på.

Man ska inte behöva göra det orimliga. Ingen ska behöva sitta i ett kallt nedsläckt hus och gnaga på kålrötter i kampen mot klimatutsläppen. Men det ganska lätt att låta bli att slå ned folk på stan. Eller att avstå från Jihad i Syrien.

I varje beslut kan man fråga sig vilket alternativ som leder i rätt riktning. Ta chansen att påverka i det kommande valet! Kommunvalet innehåller många viktiga frågor som skola, trafiklösningar och anpassning till ett förändrat klimat. Hur vi behandlar våra barn och unga är avgörande för vilket samhälle de skapar i framtiden.

Reflektera och börja vandra. Det kan alla göra, och det räcker långt.

Björn Hugosson

Läxfritt utmanar

BOK Det har varit hektiska veckor för Pernilla Alm. Hennes nya bok – Läxfritt – för en likvärdig skola – har verkligen skapat debatt och Alm som till vardags är språklärare i Nacka har tillfälligt fått byta klassrummet mot tv-studior och debattsidor. Självt hoppas hon att med boken kunna skapa en förändring i skolan som gör att fler lär sig mer.

Det är inte första boken för Pernilla Alm. När relationsromanen, Alltid du, släpptes 2012 var det nog inte många som trodde att nästa bok skulle bli en debattbok om den svenska skolan. Det trodde inte Pernilla heller, men ett blogginlägg om hur skolan jobbad med läxor kom emellan.

– Det var ett av mina sämre skrivna blogginlägg. Det var alldeles för långt och spretigt, men det spreds i en sådan omfattning att 130 000 läste det på ett par dagar. Då förstod jag att det var fler som hade samma funderingar som jag, säger Pernilla Alm.

Diskussionen och debatten som följde skapade en vilja att gräva djupare i frågan. Det visade sig dock lättare sagt än gjort eftersom läxornas vara eller inte vara knappt varit föremål för någon forskning i Sverige. Läxorna har helt enkelt, även om de inte ens nämns i läroplaner eller lagstiftning, uppfattats som en självklarhet i skolan.

Väckt känslor och frågor

Och kanske är det därför boken väckt sådana känslor och frågor. Hur ska föräldrar få veta hur det går för sina barn? Lär sig inte barn bäst genom repetition? Hinner man med om inte har läxor? Är det inte bara flumskola att avskaffa läxor? Pernilla Alm har mött alla de frågor som visar hur djupt rotade läxorna är i vårt medvetande. Och ofta är det kanske tvärtom.

Hur mycket repeterar man om man inte alls gör läxorna, slarvar igenom dem eller inte får hjälp att förstå dem? Och om man har lärlösa lektioner i skolan – kallas det då inte flumskola – varför blir det bättre om det är lärlöst hemma?

Pernilla Alm skapar debatt.

FOTO: GUNNAR FRISELL

Barns lika rätt till stöd

Frågan om att alla barn borde ha lika rätt till stöd i skolan är argumentet för att jobba utan läxor.

– Under jobbet med boken studerade jag Norrevångsskolan i Blekinge där man avskaffat läxorna och istället förlängt skoldagen med en timme och resultaten har förbättrats kraftigt, berättar Pernilla Alm

– Alla elever får tid och stöd med en lärare. Då blir det inte beroende av om du har föräldrar som kan hjälpa dig eller om du har råd att köpa läxhjälp. I en sådan skola kommer fler att klara målen. Och är det så självklart att det är en bra modell att barn idag slutar tidigt i skolan, går hem till ett tomt hem och spelar dataspel – istället för att få hjälp med skolarbetet, medan man fortfarande är pigg, av utbildade lärare?

Hoppas skapa debatt

Med boken hoppas Pernilla Alm kunna skapa en debatt som leder

till att fler, både elever, föräldrar, lärare och politiker, funderar på hur man arbetar och inte bara låter gamla traditioner styra.

Samtidigt med boksläppet är det terminsstart och nu kommer fokus ligga på lärarjobbet i Nacka. Att börja jobba i Tyresö är inte aktuellt nu.

– Jag är tveksam till att jobba i hemkommunen – men ett lika starkt skäl är att jag inte vill jobba i en kommun med så stora klasser. Det blir svårt att göra ett bra jobb med alla elever.

Framtidsplaner

Nästa bok finns redan i planeringsstadiet. Men om det blir en skönlitterär bok eller facklitteratur vill Pernilla Alm inte avslöja.

– Jag har två projekt på gång – vi får se vilket som blir nästa projekt.

Till dess vi får svaret får vi alltså fortsätta att läsa Pernillas krönikor i Tyresö Nyheter.

□□□

Bemanningsenheten inom socialförvaltningen upphör

SOCIALT Kommunstyrelsen fattade i december 2011 beslut om att införa en bemanningsorganisation för socialförvaltningens verksamheter inom äldreomsorgen och verksamheter för personer med funktionsnedsättning.

Socialförvaltningen fick i uppdrag att genomföra det förslag till bemanningsorganisation och arbetsvillkor för anställda som vill öka sin sysselsättningsgrad som en projektgrupp hade presenterat. Socialnämnden har nu beslutat att bemanningsenheten upphör som projekt vid årets slut. I beslutet anges också att "Bemanningsprojektet fortsätter att utvecklas i den ordinarie verksamheten. Erfarenheterna från projektet tillvaratas i den fortsatta utvecklingen av verksamheten."

– Den moderatledda alliansen hade nog goda intentioner när det aktuella projektet påbörjades. Tyvärr har utfallet inte blivit så

bra som det fanns anledning att hoppas på, säger Carl Johan Karlson, socialdemokraternas gruppledare i socialnämnden.

– Vi har i vår budget för Tyresö kommun bland annat lagt förslag som ska leda till att heltid blir norm vad gäller hänseendet arbetstidsmätt. Ofrivilliga deltidsanställningar kan inte sällan leda till stress och ökad sjukdom för arbetstagarna. I budgetförslag har vi också föreslagit en strategi för att de äldre ska få bättre kontinuitet i vilka personer de möter. Idag kan många äldre möta upp till 30 olika personer på en månad, säger Carl Johan Karlson.

□□□

Carl Johan Karlson (S).

FOTO: GUNNAR FRISELL

CATERING & HYRESGODS

Bröllop
Student
Dop
Minnesstund

Porslin | Stolar
Bord | Dukar
Ljud | Ljus
Dj etc

Ska ni ha fest eller?

Gourmethuset

1997–2014

www.gourmethuset.com

Tel. 08-798 55 00

VÄLKOMMEN ATT BLI MEDLEM I SOCIALDEMOKRATERNA I TYRESÖ

Delar du våra värderingar om allas lika värde? Om goda möjligheter att utvecklas och en bra välfärd för alla? Som medlem i Socialdemokraterna i Tyresö väljer du själv hur aktiv du vill vara. Du bestämmer själv om du bara vill visa ditt stöd för våra grundidéer och få information om vår politik eller om du vill aktivt delta i vår politiska verksamhet.

Du anmäler dig antingen via vår hemsida www.socialdemokraterna.se/tyreso eller ring 712 80 30.

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Svarvarvägen 2-4, Skogås (Länna industriområde)

Postadress
Box 2015
135 02 Tyresö

Tel. 08 742 00 60
faktorn@rhtryck.se
www.rhtryck.se

RHtryck
Totalleverantör av trycksaker

Få familjer använder barnomsorg på obekväma arbetstider

OMSORG I Tyresö har närmare 150 barn behov av barnomsorg utanför kontorstid, trots det har kommunen endast beviljat utökad omsorg för 9 barn. Enligt LO-distriktet i Stockholms län signalerar detta att verksamheten kringgärdas av höga trösklar som försvårar för föräldrar att arbeta heltid.

Behovet av barnomsorg utanför förskolans ordinarie öppettider ökar i takt med att arbetsmarknaden sträcker sig över stora delar av dygnets timmar. Störst behov återfinns bland ensamstående föräldrar och bland kvinnor i arbetaryrken uppges i en rapport från LO-distriktet i Stockholms län.

Markant behov

Enligt Skolverkets statistik uppger sex procent av föräldrarna i Tyresö att deras barn är i behov av barnomsorg utanför ordinarie öppettider. Sex procent utgjorde 144 barn under 2013. Trots detta markanta behov uppgav kommunen att endast nio barn var tilldelade barnomsorg på obekväma tider under våren 2014. Enligt Skolverkets statistik är det istället släkt, vänner och grannar som får kliva in.

Enligt LO-distriktet utredare Emil Johansson visar detta att kommunerna varken informerar om verksamheten eller erbjuder den typ av verksamhet som föräldrarna önskar.

– Det största behovet är under kvällstid, mellan 18–20 ungefär. Trots det erbjuder merparten av

Stockholmskommunerna, däribland Tyresö, endast omsorg i det egna hemmet. Det är en lösning som främst är inriktad för nattetid, säger Emil Johansson.

Behovet skiljer sig åt

Behovet av barnomsorg utanför ordinarie öppettider skiljer sig kraftigt mellan olika grupper på arbetsmarknaden. Störst är det hos kvinnor i arbetaryrken där bland annat vård och omsorg, handeln och hotell och restaurang är verksamheter som har arbetstider utanför ordinarie kontorstid. 41 procent av arbetarkvinnorna i Stockholms län är beroende av sin partners arbetstider eller behöver själv gå ner i arbetstid för att klara barnomsorgen. Extra svårt blir det om de ordinarie öppettiderna begränsas.

– Vi ser att i kommuner med en stor andel privata barnomsorgsutförare minskas öppettiderna något. Det är oroväckande eftersom de privata utförarna blir allt fler. I Tyresö går 32 procent av barnen i en bolagsdriven förskola och drygt 4 procent i en ideellt driven verksamhet. Samtidigt ställer kommunen inga krav på ramöppettider i dessa verksamheter, det

Vem ska ta hand om barnen om vårdnadshavarna arbetar när förskolan har stängt?

FOTO: GUNNAR FRISELL

riskerar att minska tillgängligheten för föräldrar som inte har möjlighet att lämna sent och hämta tidigt, fortsätter Emil Johansson.

Att stora delar av barnomsorgen på kvälls- och nattetid är förlagd i hemmet och inte inom förskolans ramar riskerar att minska intresset för verksamheten.

Viktigt för jämställdheten

Enligt fackförbundet Kommunal

som organiserar barnskötare kan det signalera att kvalitetsaspekten är nedprioriterad. Dessutom står den restriktiva hållningen kring barnomsorg utanför kontorstid i strid med omsorgens syfte. Barnomsorgen ska möjliggöra för föräldrarna att förvärsaarbete och har därför varit en viktig jämställdhetsreform.

– Alla barn bör ha rätt till en pedagogisk, trygg och kreativ

barnomsorg, oavsett när ens föräldrar arbetar. Med stramare öppettider och verksamhet som förläggs i hemmet signalerar kommunen att den huvudsakliga verksamheten sker under en begränsad tid mitt på dagen. Det strider mot barnomsorgens idé och försvårar för föräldrar, särskilt inom LO-yrken, att arbeta heltid, avslutar Emil Johansson.

□□□

Nerlagt centralkök blir nytt centralkök

FOTO: GUNNAR FRISELL

MAT Sedan Tyresö kommun för ett par år sedan bestämt sig för att lämna centralköket och istället låta skolor och förskolor laga egen mat så har skolköket succesivt byggts om från mottagningskök till tillagningskök.

Idag återstår endast Sofiebergsskolan och Tyresö Gymnasium som inte har egna kök. Det var för få för att centralköket skulle fortsätta sin verksamhet, skolorna får istället maten från restaurangen i Björkbackens äldreboende.

Centralköket har stått tomt ett år, men nu har man fått en ny hyresgäst – BL Catering. De kommer att leverera mat till Engelska skolans alla skolor i Stockholm. Det nedlagda centralköket i Tyresö har alltså fått nytt liv som centralkök igen.

□□□

Underskott riskerar ge större klasser

SKOLA Nystartade Engelska skolan i Tyresö har lockat många elever. Nu riskerar flödet av elever från övriga skolor leda till stora ekonomiska problem i de kommunala skolorna. En redan svag ekonomi till följd av besparingar på elevpengen riskerar nu leda till ännu färre lärare och större klasser.

210 av eleverna i Tyresös kommunala skolor har gått till Engelska skolan.

Det ligger ungefär i den nivå som kommunen redan i samband med remissen till skolinspektionen förutsett. Det innebär akut en förlorad intäkt för de kommunala skolorna om 16 miljoner kronor per år.

Beredskap saknas

Detta sker i ett läge när kommunen redan fått kritik för att för skolorna inte fått någon höjning

Sparkrav och antal lärare som omfattas

Skola	Sparkrav i kronor	Antal lärare
Bergfoten	896 374	2,0
Dalskolan	306 840	0,7
Fornudden	2 939 863	6,5
Fårdala	376 621	0,8
Hanviken	1 943 504	4,3
Krusboda	1 365 177	3,0
Kumla	1 209 842	2,7
Njupkärr	379 935	0,8
Nyboda	1 448 691	3,2
Sofieberg	613 424	1,4
Stimmet	895 266	2,0
Strand	1 471 683	3,3
Tyresö	2 086 237	4,6

av elevpengen. Tyresö Nyheter har tidigare rapporterat om rektorernas oro för sparkrav till följd av höjda löner och ökade hyreskostnader.

Trots att prognosen ligger i nivå med vad kommunen redan förutsett finns det ingen beredskap för hur skolornas ekonomi ska hanteras.

Vill utreda frågan

Barn- och utbildningsnämndens ordförande Anki Svensson (M) vill nu utreda frågan för att senare se om det behövs fattas ekonomiska beslut. Men risken är uppenbar att rektorerna måste börja skära ner för att klara budgeten medan frågan utreds.

Tyresö Nyheter kan idag redovisa hur många lärare varje skola måste spara till följd av elevtappet. Värst drabbas Fornuddens skola – men även Hanviken, Tyresö och Strand tillhör skolor som förlorar många lärartjänster.

Alltför låg elevpeng

Jannice Rockstroh (S), vice ordförande i barn- och utbildningsnämnden, är oroad över skolornas ekonomiska situation och gör

Jannice Rockstroh (S).

FOTO: GUNNAR FRISELL

bedömningen att det inte kommer dröja länge innan vi ser effekten i form av färre lärare och större klasser i Tyresös kommunala skolor.

– Det är i grunden resultatet

av en alltför låg elevpeng – men också en följd av att nuvarande politiska ledning inte haft någon alls beredskap att hantera elevtappet.

□□□

Trots ambitioner att stanna vid sidan av planen:

Fortfarande med i matchen

Ingvar "Foten" Carlsson har lagt de politiska skorna på hyllan. I årets valrörelse har han valt en mer undanskymd roll, men engagemanget är lika starkt.

FOTO: GUNNAR FRISELL

MÖTE När Ingvar Carlsson får frågan hur många valrörelser han varit med om börjar han räkna på fingrarna och glömmer i hastigheten bort Europavalrörelserna. Den före detta statsministern och partiledaren har i årets valrörelse valt en mindre framträdande roll, men engagemanget mot ökade klyftor och orättvisor är lika starkt som någonsin.

– Vi som bor i Tyresö har fått uppleva borgerligt styre i både kommun, landsting och på riksplanet. Det har satt sina spår.

Ingvar Carlsson ser bekymrad ut. När han åker buss och tunnelbana händer det att folk kommer fram och pratar.

– Det märks att många vill ha en förändring. I grunden handlar valet om vilket samhälle vi ska ha: Ett rättvist och solidariskt samhälle eller om klyftorna ska fortsätta öka?

Han följer valrörelsen med stort intresse och menar att det är mycket som står på spel. Samtidigt känner han oro för vad som kan hända efter valet.

– Det kan bli en svår situation. Regeringsfrågan kan bli knepig att hantera. Som jag ser det innebär en röst på Sverigedemokraterna en röst på fortsatt borgerligt styre med alliansregeringen.

Även om han inte själv deltar i rampluset på samma sätt som tidigare så har han ett stort engagemang i valrörelsen.

– Valet är det finaste och viktigaste uttrycket för en demokrati, där allas röst väger lika mycket. Därför är också kampen mellan partierna både viktig och spännande.

Idrottsintresserade Ingvar kan inte låta bli att dra en metafor mellan idrottens värld och politiken.

– Det finns en tänkvärd likhet mellan fotboll och politik: Det krävs både individuell skicklighet och gott lagspel om man ska nå bra resultat. Det är något man kan ha i bakhuvudet också när man väljer vilka som ska leda landet.

Någon comeback à la Margot Wallström är inte att tala om.

– Nä du, jag stannar kvar på läktaren, skrattar Ingvar. Jag känner mig mycket trygg och glad över Stefan Löfven och de personer han har samlat kring sig.

Numera kan han planera sina dagar utifrån väder och vind. Sådär års brukar det bli en tur för att njuta av höstfärgerna i Lofsalsfjällen. Stugan på Gotland är ett annat kärt ställe dit han åker alla årstider.

– Men jag rör mig också mycket i Tyresö och Stockholm. Då träffar jag många människor och det blir såklart en hel del politiska samtal, inte minst i dessa dagar.

Fotbollsintresset föddes redan som barn och nu tar han med råge igen det som han fick avstå under de mest hektiska åren i politiken.

– Alla mina tre barnbarn spelar fotboll, så jag ser mycket damfotboll. Och så blir det en del handboll också. Tyresö har verkligen mycket att erbjuda för den idrottsintresserade.

Hur ser han på de ungas engagemang i valrörelsen?

– För ungdomar är det här kanske det viktigaste valet på länge. Det handlar om deras rätt till arbete och bostad här och nu.

Till slut, hur går det i valet?

– Det får vi se, säger Ingvar och ler pillariskt. Men på valkvällen kommer jag att vara lika nervös som alltid!

□□□

Fakta om Ingvar

Namn: Gösta Ingvar Carlsson.

Ålder: Fyller 80 efter valet.

Bor: Trollbäcken.

Familj: Fru Ingrid. Döttrarna Ingela och Pia som också bor i Tyresö med sina familjer.

Favoritsysselsättning: Politik, idrott och kultur.

Favoritpolitiker utanför Sverige: Nelson Mandela.

Favoritmåltid: Jag blir mer och mer förtjust i fisk.

Boktips: Sommarens bästa bok var "Korparna" av Tomas Bannerhed. Den handlar om en pojkes upplevelser på ett litet jordbruk i Småland på 1970-talet.

Favoritidrott/lag: Fotboll och IF Elfsborg.

Förtidsrösta eller rösta på valdagen? Jag förtidsröstar allt oftare – för säkerhets skull!

Bästa valrörelsemminnet: Min sista valrörelse som partiledare 1994. Då fick Socialdemokraterna över 45 procent.

Liksom för övriga barnbarn har fotbollen blivit Ingvars yngsta barnbarn Fridas stora fritidsintresse.

FOTO: GUNNAR FRISELL

Vad tycker du om byggplanerna i Tyresö Centrum?

FOTO: KAIJSA KEUSCH

Bengt Burman, Granängsringen

– Inte så bra. De bygger för tätt! Sprid ut bebyggelsen mer. De behöver inte klumpa ihop kåkarna så mycket!

Osanna Scanlan, Granängsringen

– Det känns spännande. Det byggs hela tiden, men jag vill ha fler hyresrätter. Det kommer att bli mer populärt att bo så här off.

Anders Nordström, Sjötungan

– Det är bra för det mesta. Jag tillhör de som tycker om höghuset. Det är bra att det händer lite i kommunen!

Irene Wallgren, Tyresö centrum

– Det är bara kul att Tyresö byggs ut. Men det ska vara lite blandat, både hyresrätter och bostadsrätter.

Natali Huttunen, Ekbacken

– Det är bra att de bygger bostäder. Det skulle vara bra om de bygger hyresrätter, särskilt för ungdomar. Det behövs!

Ensamkommande flyktingbarn

SOCIALT Det ökande antalet konflikter i vår omvärld har lett till att fler människor är på flykt. Tyresö kommun tänker nu ta sin del av ansvaret. En enig socialnämnd har beslutat att utöka mottagandet av ensamkommande flyktingbarn antalet med ytterligare sex barn per år.

□□□

63:e mest hbtq-vänliga kommun

JÄMSTÄLLDHET RFSL har rankat landets kommuner utifrån hur hbtq-vänliga kommunerna är. Tyresö hamnar i denna undersökning på 63:e plats vilket är ett tydligt framsteg jämfört med undersökningen 2006. Kommunen får gott betyg när det gäller attityder och verksamhet men betydligt sämre när det gäller hatbrott mot hbtq-personer. Toppar listan gör Göteborg, Växjö och Malmö.

□□□

Ny krögare

KROG Restaurangen i Trinntorp har fått en ny hyresgäst; Kina restaurangen i Tyresö AB. Som namnet antyder är det alltså numer asiatisk mat som serveras på Tegelbruksvägen.

□□□

Skjuts till skolan

FOTO: GUNNAR FRISELL

TRAFIK Skolstart innebär på flera skolor trafikchaos. Föräldrarna tenderar att skjutsa barnen till skolorna betydligt mer än när skolornas närmiljö utformades. Kommunen prövar nu därför idén med avlämningsplatser. Bor man på för långt avstånd från skolan för att gå eller cykla kan man släppa av barnen vid en avlämningsplats en bit från skolan, så barnen kan gå sista biten själva. Just nu finns dessa vid Tyresö skola, Strandskolan och Sofiebergsskolan.

□□□

Varannan borgerlig väljare missnöjd med hur Nyboda hanterades

Nyboda skolas ombyggnad blev nästan dubbelt så dyr som man först räknade med.

FOTO: GUNNAR FRISELL

OPINION Att bygga en ny Nyboda skola skulle vända trenden för en skola med dåligt rykte. Men medan söktrycket uteblivit skenade kostnaderna och revisorerna var unikt kritiska mot hur frågan hanterades. Nu gör även väljarna tummen ner.

Nyboda skola har varit en följetong under de senaste åren. Skolan presenterades precis innan valet 2010. Med fina illustrationer ville de styrande politikerna med Hans Lindberg (M) och Fredrik Saweståhl (M) i spetsen ge bilden av att skolans solkiga rykte kunde vändas med en ny byggnad. Skolan skulle kosta 130 miljoner kronor och bli en ny attraktiv skola som skulle rymma årskurs sex till nio.

Ingen drog i bromsen

Redan innan skolan var byggd stod det klart att samma politiker som bestämt att skolan skulle vara stor nog att rymma årskurs sex till nio ville ändra stadiindelningen så att högstadiet bara blev årskurs sju till nio.

Därmed var skolan för stor redan innan den var byggd – men ingen drog i bromsen. Bygget gick vidare och kostnaderna skenade.

Skolan som skulle kosta 130 miljoner i den ursprungliga kalkylen blev innan sista räkningen var inskickad ytterligare 115 miljoner kronor dyrare.

Kritiska revisorer

Hela projektet har dömts ut av revisorerna. I en unikt kritisk rapport skrev de att investeringsprojektet Nyboda skola "inte har hanterats på ett ändamålsenligt sätt. De brister som uppmärksammats är främst relaterade till avsaknad av en fungerande investerings- och lokalförslagsprocess, ofullständiga beslutsunderlag, brister i utrednings- och beredningsförfarandet samt brister i tillvaratagandet av tidigare investeringar". Revisorerna var i sin rapport tydliga i att kommunstyrelsens var de som var ansvariga för bristerna.

Kommunstyrelsens ordförande Fredrik Saweståhl (M) har dock bestridit allt ansvar och hävdar att skolan inte alls är överdimensionerad och att kostnaderna inte alls ökat så mycket.

Han verkar dock ha en del att övertyga väljarna om detta. I den NOVUS-undersökning Tyresö Nyheter lät göra i början på året ställde vi frågan om väljarna

ansåg att de styrande politikerna i denna fråga skött kommunens ekonomi bra eller dåligt.

Resultatet är ovanligt tydligt. Bara tre procent av väljarna tycker att politikerna hanterat frågan mycket bra medan 51 procent tycker att den hanterats mycket eller ganska dåligt.

Egna väljare missnöjda

Särskilt oroande för den styrande alliansen är att många av de egna väljarna är missnöjda med hur Nyboda skola hanterats. Bara

en av fem alliansväljare tycker Saweståhl har skött frågan mycket eller ganska bra. Dubbelt så många borgerliga väljare tycker frågan har skötts ganska eller mycket dåligt.

Samtidigt som de lokala Moderaterna i valkampanjen försöker framställa sig som garantier för en välskött ekonomi verkar det alltså som om att en stor del av deras egna väljare misstror just deras förmåga att hålla i skattebetalarnas pengar.

□□□

Hans Lindberg (M) räknade fel.
FOTO: GUNNAR FRISELLFredrik Saweståhl (M) har bestridit allt ansvar.
FOTO: GUNNAR FRISELL

BOLINS

GLASMÄSTERI AB

- Byggnads- & isolerglas
- Fönsterbyten
- Speglar
- Solfilm
- Säkerhetsfilm
- Uterum
- Snickeriservice

Vi är godkända av
alla försäkringsbolag

Glasmästar'n
i Tyresö
sedan 1949!

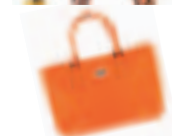
Antennvägen 4, Tyresö, Lindalens industriområde
Tel 08-742 17 45 • www.bolinsglas.se

Unika plagg med bra passform för kvinnan

Märken från bl a
Pernilla Wahlgren
Maria Montazami
LauRie, Container

Way Out Tezz

Strandtorget 11, Tyresö Strand
www.wayouttezz.se

Information
om valet
hittar du
på val.se

Valmyndigheten

PRO och SPF frågade ut politikerna:

Trygghetslarm, maten och privatiseringar i fokus

PRO och SPF frågade ut huvudmotståndarna i tyresöpolitiken.

FOTO: GUNNAR FRISELL

ÄLDRE Pensionärsorganisationerna kallade i förra veckan ihop Fredrik Saweståhl (M) och Anita Mattsson (S) för att höra vad partierna lovar inför valet. Mycket handlade om maten och avgiftshöjningen på trygghetslarmet.

Kerstin Hallgren från SPF inledde: – Vi möter återkommande stor kritik mot maten som levereras och i synnerhet på Ängsgården. Politiker måste ta ansvar oavsett om verksamheten drivs i privat regi eller kommunal regi.

Saweståhl medgav att det inte blivit så bra vid exempelvis Björkbacken men menade att Moderaterna nu vill fortsätta den satsning man gjort på skolmaten även för äldreomsorgen bland annat genom att tillsätta en gastronomisk chef. Mattsson argumenterade för mer närproducerat och mer näringsrik mat. Hon menade också att Ängsgården var ett typexempel på där kommunen försökt spara pengar på äldre och att Tyresö behöver en ny politik där inte vinst sätts först.

Privatisering

Ängsgården återkom i flera frågor. Boendet som privatiserades av alliansstyret och sedan haft stora problem väckte känslor.

Sune Linder från PRO frågade om det kommer byggas något nytt äldreboende och om detta ska byggas av kommunen så att man kan driva i egen regi eller byta ut dåliga entreprenörer.

Här ville Fredrik Saweståhl inte byta kurs. Tvärtom signalerade han att han tänker gå längre när det gäller privatisering av Tyresös äldreomsorg: – Vi är stolta över Krusmyntamodellen. Den har gjort att vi kunnat bygga ut utan att låna pengar. Det är oerhört viktigt med mångfald därför vill vi gå vidare och införa LOV inom särskilda boenden.

Anita Mattsson markerade att Socialdemokraterna går till val på att stoppa ytterligare privatiseringar.

– Krusmyntamodellen där kommunen köper platser av en privat utförare har försämrat våra möjligheter att planera boenden – vilket leder till brist på platser. Ängsgården borde lära oss att sätta trygghet samt ordning och reda främst.

Avgifter

En rad andra frågor diskuterades – men mest känslor väckte nog frågan om avgifter i äldreomsorgen. Och särskilt då när Sonja Albertsson – enligt egen uppgift

dotter till Tyresös äldsta invånare – frågade kommunens politiker.

– Jag har haft min mamma på landet fem veckor. Tidigare år har vi sluppit avgift för den tiden – nu har kommunen lagt på avgiften även när vi är borta. Varför ska vi betala 600 för städning, 500 för inköp och 500 för tvätt när hon inte ens är hemma?

Anita Mattsson tyckte att det lät galet och ville riva upp sådana avgifter. Saweståhl lovade att kolla det.

Folkomröstning

Annars var diskussionen om avgifterna som den brukar vara. Peter Inghes fråga om avgiften för trygghetslarmet och att majoriteten struntat i folkomröstningen möttes av Saweståhl med kommentaren att avgiftshöjningen är nödvändig för kommunens långsiktiga finansiering av äldreomsorgen.

Mattsson menade tvärtom att kommunen borde följa folkomröstningen.

– Det är osmakligt att inte följa resultatet. Över 3 000 kronor för trygghetslarmet har gjort att alltför äldre avstår av ekonomiska skäl. Och det för mindre än en promille av Tyresö kommuns budget.

□□□

Ambulanser kör taxiresor

VÄRLFÄRD I veckan har ambulanssjukvårdens förutsättningar diskuterats i riksmidia. Det har rapporterats om att ambulanser används som transporttjänst för resor som lika gärna kunnat ske med taxi, och att resurser används på fel sätt.

Ambulans, var god dröj!

FOTO: GUNNAR FRISELL

Tyresö Nyheter har varit i kontakt med ambulanssjukvårdare i Tyresö, som bekräftar bilden.

– Jag upplever att särskilt privata vårdgivare använder oss i större omfattning för "onödiga" ambulanstransporter. Vi är ju gratis för dem, beställer de taxi får de betala. Och då blir vinsten lägre. Ambulanssjukvårdaren vill vara anonym, av rädsla för sin anställning.

Konsekvensen blir längre väntetider för mer akuta ambulanstransporter. Även den ökande privatiseringen av hemtjänst runt om i länet får konsekvenser för ambulanssjukvården

– Vi får åka på primärvårdsuppdrag, särskilt på natten. Privata hemtjänstföretag vill inte åka ut

för att tömma en kateter för att de inte har bemanning, så då ringer de oss istället.

Helene Hellmark Knutsson (S), finanslandstingsråd i opposition, menar att det måste göras en översyn av ambulanssjukvården i stort.

– Det moderata landstingsstyret har dessvärre valt att prioritera privatiseringar och skattesänkningar före en fungerande ambulanssjukvård. Om vi får förtroendet efter valet kommer vi att se över de underutnyttjade jourläkarbilarna. Om de används rätt får patienterna mer kvalitet i vården och ambulanspersonalen får använda sin kompetens till rätt saker.

□□□

TRÄFFA DINA KANDIDATER FRÅN ÖSTRA TYRESÖ!

Vi vill skapa ett bättre Tyresö, för alla. Ta chansen att ställa dina frågor direkt till oss och Mathias Tegnér, riksdagskandidat från Östra Tyresö.

Strandträffen, 10 september 19.00-20.30

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I TYRESÖ

ÅRSTA DÄCK
GRUPPEN

Alu-fälgar
fr. 595:-

Vi har testsuccén **SAREK** Välkomna!

SUNDBYBERG
Sollalla Däck
Ulvsundavägen
08-29 20 29

TYRESÖ
Trolldäck
Vendelsövägen 41
08-742 29 00

HANINGE
Vega Däck
Vegavägen 4
08-81 94 00

ÅRSTA
Årsta Däck
Årsta Skolgränd 5
08-91 50 30

Tyresö Nyheter avslöjar:

Hemliga dokumentet som förbereder privatiseringar av äldreomsorgen

ÄLDRE Tyresö kommun förbereder en organisation som ska möjliggöra ytterligare privatiseringar av äldreomsorgen i Tyresö. Förslaget har varit så hemligt att det inte finns på kommunens hemsida. Men nu kan Tyresö Nyheter avslöja Moderaternas plan för socialförvaltningen.

Frågan om privatiseringar i äldreomsorgen förföljer kommunledningen alltsedan den kaosartade utförsäljningen av Ångsgården. Då drev Moderaterna, under ledning av socialnämndens ordförande Andreas Jonsson, igenom att det boende som haft bäst brukarbetyg av alla äldreboenden skulle säljas ut. En utförsäljning som hittills resulterat i en konkurs och återkommande kritik mot nuvarande entreprenör.

Även om debatten varit jobbig

Andreas Jonsson (M) vill privatisera mera. FOTO: GUNNAR FRISELL

för de lokala politikerna kan vi nu avslöja att planen är att fortsätta efter valet. I tre steg vill nuvarande kommunledning öka andelen privat äldreomsorg.

Äldreboende i Trollbäcken

Det första steget handlar om att bygga ett nytt äldreboende i Trollbäcken. Detta kommer, om nuvarande majoritet sitter kvar, byggas och drivas av privata entreprenörer. Eftersom entreprenaden både inkluderar byggande och drift lär det handla om någon av de stora aktörerna som kommer ta över. Egentligen finns det då bara två alternativ och det är Aleris eller Vardaga (före detta Carema). Eftersom det senare redan driver Trollängen och Krusmyntan kan de säkert vinna en upphandling genom stordriftsfördelar.

Fritt etablerad hemtjänst

Det andra steget har redan beslutats om och det är att skapa fri etablering inom hemtjänsten, genom LOV-modellen, vilken öppnar upp för alla privata företag som uppfyller kommunens kravspecifikation. Redan idag finns det flera utförare att välja mellan – men

relativt få har valt andra utförare än kommunen eller Lindalen. Något man nu hoppas ändra på.

Mer drivs av privata företag

Det tredje steget bygger på att göra kommunens organisation bättre anpassad för en verklighet där än mer av äldreomsorgsverksamheten drivs av privata företag. Då måste kompetensen styras över från att utföra äldreomsorg till att beställa äldreomsorg av privata företag. Redan 2012 beställde socialförvaltningen, med stöd av Andreas Jonsson, en konsultrapport om att dela upp förvaltningen i två delar. Rapporten lades på is eftersom krisen för socialtjänsten kom emellan.

Visar vad som väntar

Rapporten visar dock tydligt vad som väntar efter valet. Enligt författarna har Socialnämndens ordförande och förste vice ordförande formulerat målsättningen att utöka valfriheten för medborgarna och konkurrensutsättningen av kommunal verksamhet.

Därför föreslås en ny organisation som skulle dela på beställar- och utförarrollen. För att detta ska kunna bli verklighet en rad nya chefsroller och en ledningsgrupp som jobbar mer med omvärldsbevakning och avtalsförvaltning.

Nya organisationen ska enligt rapporten:

- Ge uttryck för ett management som handlar om marknader och kontraktrelationer.
- Vara ett medel för att effektivisera verksamheten – öka parternas kostnadsmedvetenhet.
- Garantera att utförarsidans ledning har kunskap om hur affärsverksamhet bedrivs.

För att det ska skapas konkurrensneutralitet mellan privata och kommunala verksamheter ska alla kommunala verksamheter sluta skriftliga överenskommelser med kommunen. Internhyror och internprislistor ska marknadsanpassas så att äldreomsorgen inte drar nytta av fria nyttigheter. Och chefen för den kommunala utförarverksamheten utsluts ur socialförvaltningens ledningsgrupp som därmed helt frikopplas från den dagliga verksamheten.

En viktig del av att skapa konkurrensneutralitet handlar, enligt rapporten, om att skapa lika villkor mellan privata och kommunala utförare när det gäller hur de som inte väljer ska fördelas. Det har dock socialnämndens led-

ning under Andreas Jonsson (M) redan löst genom att äldre som inte väljer hemtjänst kommer lottas ut mellan alla inblandade utförare.

Kommunen har valt att inte tala högt om rapporten. Den som söker den på tyreso.se kommer bli besviken – på kommunens hemsida hemlighålls rapporten. Dock finns den för den som är intresserad att läsa via länken nedan.

□□□

http://carlen-werner.se/images/uploads/file/anpassning_av_socialforvaltningens_organisation_i_tyreso_2013.pdf

Detta har hänt

- Våren 2011 beslutar socialnämnden i Tyresö kommun, på initiativ av Andreas Jonsson (M), att privatisera demensboendet Ångsgården i Trollbäcken. Beslutet väcker kritik eftersom boendet har bäst brukarbetyg och att varken brukare eller personal efterfrågat annan drift.
- Kritiken intensifieras när Tyresö Nyheter visar att underlaget för beslutet är 12 rader och konsekvensanalyser helt saknas. Fredrik Saweståhl försvarar konkurrensprincipen med att det ska ge större kostnadseffektivitet.
- I mars 2012 överläts verksamheten till Mimosa. Företaget hinner driva verksamheten i ett år och fem månader innan företaget går i konkurs. Under tiden sjunker resultaten i brukarenkäten kraftigt.
- I september 2013 tar företaget A&O över verksamheten. Redan under hösten kommer kritik men under våren tilltar kritiken. Boendet kritiserar för brister i bemanning och mathållning. Företagets områdeschef Johan Egelius förklarar bristerna med att "Ångsgården en stor förlustaffär och vi hade aldrig tagit på oss att sköta det här till det här låga priset i en vanlig upphandling".

Socialdemokraterna stoppar privatiseringsplaner

LÖFTE Om Socialdemokraterna vinner valet kommer partiet att stoppa ytterligare privatiseringar av äldreomsorgen. Det beskedet ger nu oppositionsrådet Anita Mattsson.

Under mandatperioden har Moderaternas beslut att sälja ut Ångsgården väckt mycket reaktioner. Efter det att kommunens mest uppskattade äldreboende sålts ut, gått i konkurs och därefter fått en ny entreprenör som också den fått omfattande kritik har fortsatta privatiseringar ifrågasatts.

När Tyresö Nyheter nu visar att kommunens moderater förbereder en organisation för att kunna sälja ut ytterligare verksamheter lovar kommunens socialdemokrater att stoppa privatiseringar av äldreomsorgen.

– Tyresö har sett nog av ideologiskt driven utförsäljning. Vi vill ha olika utförare och olika inriktningar för att garantera valfrihet men när Moderaterna planerar för fler privata boenden och hemtjänstföretag riskerar kommunen förlora möjligheten att kontrollera kvaliteten och ha kapacitet att upprätthålla en bra egen verksamhet.

– Den organisation som nu planeras skulle tillsammans med Moderaternas ideologiska nit möjliggöra att det sista kommunala äldreboendet, Björkbacken,

Anita Mattsson (S) vill garantera en bra äldreomsorg i Tyresö. FOTO: GUNNAR FRISELL

inte längre drivs i kommunal regi utan säljs ut. Likaså skulle kortsiktiga ekonomiska problem kunna användas som motiv för att sälja ut delar av eller hela hemtjänsten.

– Det är dessutom oroväckande om det marknadsstänk som präglar rapporten skulle bli verklighet.

Det är inte genom fler prislistor, skriftliga överenskommelser och effektivitetstryck äldreomsorgen behöver. Det är mer av tid för personalen och det kräver mer, inte mindre, resurser.

Tillsammans med avskaffade avgifter för trygghetslarm lär det kosta pengar.

– Det är riktigt och det är därför vi har reserverat pengar i vårt budgetförslag.

– Vi är helt enkelt beredda att betala mer än allianspartierna för att kunna garantera en bra äldreomsorg i Tyresö, säger Anita Mattsson.

□□□

Tyresö Royal Crowns missar finalen

FOOTBALL Tyresö Royal Crowns krona på sned efter förlust.

Tyresö Royal Crowns lyckades inte ta sig till SM-final i Amerikansk Fotboll. Detta efter att ha förlorat semifinalen mot Örebro Black Knights på Tyresövallen i lördags med 13-19.

Tyresös väg till semifinalen gick genom att sluta tvåa i ligan, vilket innebar att de fick möta trean i serien på hemmaplan.

– De senaste åren har vi vunnit Superserien, men inte vunnit SM. I år var första målet att gå till slutspel och att få spela hemma, berättade Terry Kleinsmith Tyresö huvudtränare innan matchen mot Örebro. Men, fortsätter han, vi vill vinna SM! Så blev dock inte fallet i och med lördagens förlust.

Även förra året förlorade Tyresö semifinalen mot just Örebro.

– Folk kan tänka, å nej inte igen. Men vi såg det annorlunda. Vi såg fram emot matchen och ville göra det bättre än förra året. Vi är starkare mentalt i år och har tränat hårdare fysiskt.

I mitten av augusti togs hela åtta personer ur laget ut till den svenska landslagstruppen till finnkampen i Helsingfors i oktober. Bland annat har de blott 20-åriga spelarna, Emil Knutsson, Eric Blomsten och Daniel Myrsten tagits ut.

– Det är alltid lite överaskande att se vilka som tas ut. Ibland tas spelare ut för att få erfarenhet. Jag tror de har haft VM i Stockholm nästa år i åtanke när de tog ut truppen, berättar Terry Kleinsmith.

□□□

Tyresös Quarterback Billy Greene med bollen i SM-semifinalen mot Örebro Black Knights.

FOTO: GUNNAR FRISELL

Styr trampandes i närområdet

PROs cyklar redo för sin torsdagstur. Den här gången till Ågesta. En tur på 3 mil plus resan till mötesplatsen vid föreningsgården. Christina Burén, Ebba Berglund, Eivor Einarsdotter, Sture Åkesson, Kerstin Svensson, Kalle Theberg, Klas Buttenschön och Maria Linder.

FOTO: GUNNAR FRISELL

CYKEL Många aktiviteter erbjuder PRO sina medlemmar. Ett par gånger i månaden erbjuder cykelgruppen alla intresserade medlemmar att följa med på en cykeltur till något trevligt mål någonstans i Tyresö eller i våra närmommuner.

Var och en packar sin egen matsäck och så samlas man utanför föreningsgården Kvarnhjulet för några timmars gemensam cykling i lugnt tempo. Hittills så har det blivit på torsdagar med samling klockan 10 och hemkomst på tidig eftermiddag. Någonstans på vägen stannar gruppen för att inta

den medhavda förtäringen samt titta på vad omgivningen har att erbjuda. Främst något kulturellt som till exempel Wättinge industriområde nere vid Nyforsområdet eller Skogskyrkogården.

Att ha en bra cykel är naturligtvis viktigt när man ska cykla några mil. Men utbudet varierar stort. Några har sin gamla cykel som är mer än 25 år gammal, andra har skaffat lite nyare varianter. Vissa har många växlar och några bara en. Huvudsaken är att man trivs med sin stålhest och tar sig fram på ett bra sätt. Under året så planerar vi tolv olika cykelturer med start i april och slut i början av oktober.

– Vi har blivit ett härligt gäng som motionerar och har trevligt tillsammans men fler är välkomna, säger Sture Åkesson.

□□□

Vill du cykla med?

Hör av dig till Sture Åkesson på telefon 08-7688659.

Friggeboden växer

BYGGNAD I somras infördes en lag som tillåter att man utan bygglov får bygga ett hus som är upp till 25 kvadratmeter.

Lagstiftningen var mycket omdiskuterad och Lagrådet avstyrkte reformen. Just att man går ifrån detaljplanerna gör att det blir rättsosäkert menade Lagrådet.

Starbesked

Om fastigheten har en huvudbyggnad får man bygga ytterligare ett hus i dess omedelbara närhet. I stället för bygglov måste man lämna in en ansökan till kommunen och få ett startbesked. Det innebär att den praktiska skillnaden är möjligheten att avvika från detaljplanen.

Högst fyra meter högt

Förutom byggytan är begränsningen att höjden får vara högst fyra meter och man får heller inte bygga närmare än 4,5 meter från tomtgränsen. Glad idag är Kaj Avedahl på Tegelbruksvägen.

– Nu har jag börjat märka ut var

Kaj Avedahl märker ut var det nya huset ska stå.

FOTO: GUNNAR FRISELL

mitt lilla hus ska ligga, säger Kaj Avedahl. Att få startbeskedet gick väldigt fort och den här gången var det trevligt att ha med bygg-

nadsnämnden att göra. Handläggaren jag hade gjorde ett utmärkt jobb.

□□□

SMS: LÄKARE till **71 501** så skickar vi hem en ansökan för att bli månadsgivare. Kostar som ett vanligt SMS.

90 SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

MEDECINS SANS FRONTIERES LÄKARE UTAN GRÄNSER

SERVICE, YRKES- & HANTVERKSHJÄLP

Annonsbokning: Tel/fax 712 16 88 eller annons@tyresonyheter.nu

Allt inom mark- grund- och VA-anläggningar

Bil & Schakt Stockholm AB

Tel. 0708-770 313
www.bilschakt.se

MOTOR&ALLSERVICE

Vendelsövägen 89 Trollbäcken

Försäljning - service
Cyklar - mopeder
nu även fiskredskap

Maskiner för tomt och trädgård året runt

Tel 798 99 77
www.motorallservice.com

TYRESÖ

Leckering

SILVERKSTAD AB

08-742 11 91

Skogsängsvägen 52, Tyresö • www.tyresobilverkstad.se

Tyresös brandmän gjorde en stor insats i branden

BRAND Det var Tyresös egen brandchef Lars-Göran Uddholm – som kallas "Uddas" – som var räddningsledare vid den stora branden i Västmanland under sommaren. Han hade det totala samordningsansvaret för alla resurser, ansvaret för att släcka själva branden, samordna eventuella evakueringar och alla behov som uppstod med det.

Det var "Uddas" som fattade besluten och hade ansvaret för att leda insatsen. Även 25 andra brandmän från Tyresö brandstation har varit med och släckt branden.

Är branden släckt nu?

– Nej, den brinner fortfarande. Vi

har ännu över 150 personer som jobbar med den. Den kanske inte slocknar förrän det kommer regn och snö.

Varför blev just du räddningsledare för sommarens stora brand?

– Jag kom i kontakt med den här branden på fredagen, dagen efter den hade startat torsdagen den 31 juli. Då hörde man av sig och frågade om hjälp från oss på Södertörns brandförsvaret.

– Jag skulle precis i samma veva gå på semester och det var svårt att få fram folk mitt i sommaren så jag erbjöd mig att jobba några pass. När branden spred sig under måndagen fick jag frågan från Länsstyrelsen om jag kunde bli räddningsledare.

Vad är skillnaden mot den stora branden i Tyresta 1999?

– Det var en annan typ av skog och andra vindförhållanden. Det var extremt torrt i Västmanland och vi hade vindar på upp mot 15 sekundmeter som gjorde att branden fördubblade sitt område bara på några timmar. Det var torrt även i Tyresta 1999 men vindförhållandena var annorlunda då. Den i Tyresta spred sig inte med samma hastiga förlopp.

Hur mycket erfarenhet har ni av stora skogsbränder?

– Skogsbränder förekommer i Sverige varje sommar, men med

Tyresös brandchef Lars-Göran Uddholm syntes varje dag i medierna under sommaren.

FOTO: SVT

den här omfattningen är det kanske 7–10 år mellan gångerna.

Vad har man lärt sig av sommarens storbrand?

– För det första har vi lärt oss att i ett tidigt skede av branden inte underskatta den. Man måste dra fram resurser så att man kan ta sig an den och släcka den när den är liten. För det andra; att behovet av samtliga tillgängliga resurser i samhället alltifrån frivilliga, frivilliga resursgruppen, försvarsmakten och en stor flora av aktörer i samhället behövs.

Vad tar du med dig efter sommarens storbrand?

– Det är otroligt utmanande att hantera en sådan här situation. Den här har fått en väldigt tragisk utgång både när det gäller människoliv och enormt stora värden, kanske över en miljard kronor i kostnader.

– Många har förlorat sitt hus och hem och andra har förlorat sin skog.

– Det är oerhört inspirerande att försöka bringa ordning i det kaos som alltid uppstår vid sådana här tillfällen och verkligen för-

söka mobilisera samhället för att hindra förloppet och kunna återkomma till ett så normalt liv det går efteråt.

– Sen är det så för oss som har varit inblandade att vi kommer nog att prata om tiden före och efter branden.

– Det har varit en otrolig sammanhållning. Jag har fått många nya vänner och fått mycket tack-samhet vilket är en ljus sida att minnas.

– Samtidigt är själva branden en tragedi.

□□□

Fakta om Södertörns brandförsvärförbund

Förbundet ansvarar för räddningstjänsten i Tyresö, Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem och Södertälje.

- Cirka 580 000 invånare
- Cirka 500 anställda
- 9 heltidsstationer
- 3 deltidstationer
- 9 brandvårn
- Larm- och ledningscentral

Barnomsorg ska finnas när föräldrar arbetar. Oavsett om du är undersköterska, ekonom eller brandman.

LO-distriktet i Stockholms län

Kan man gosa med en kossa?

DJURLIV Ett femtiotal vuxna och barn slöt upp på söndagen då Naturskyddsföreningen i Tyresö arrangerade Natursnokarna i kohagen på Uddby Gård. Frågorna var många när bonden Martin Magnusson berättade om kornas liv och lät alla, som ville, klappa på Kossa 2321.

I ett hörn av hagen har Martin Magnusson hägnat in ett litet område så pass stort att en kossa får plats. Han berättar om gården och djuren som finns där. Just nu har de 14 kor och 14 kalvar, samt en vuxen tjur. De är av rasen Hereford. Det är en nötkreatursras, som används för köttproduktion.

Korna går tillsammans med hästarna i hagen, vilket inte är så vanligt, men det är bra för djuren. Det blir mindre parasiter och han

slipper avmaska korna, vilket i sin tur har lett till att de kunnat Eko-certifiera gården.

Korna är dräktiga i nio månader, lika länge som en kvinna är gravid. Kalvarna föddes i våras och tyr sig fortfarande till korna. De kommer när de vill dia, vilket de gör länge, även om de har börjat äta gräs. När de blir lite äldre skiljer bonden ut kokalvar och tjurkalvar så att de får gå i olika hagar. De går ute från mitten av april till slutet av oktober. Där håller de landskapet öppet genom att beta.

– De skulle kunna vara ute året om, bara de får gott om mat. Magen på korna är som ett kraftverk och ger mycket energi! säger Martin Magnusson.

Kossorna äter helst färskt gräs, men kan också få kraftfoder i form av krossat havre. Martin berättar att det under vinterhalvåret går åt 500 balar konserverat gräs.

Den äldsta kossan på gården är i dag drygt tio år gammal. Kossorna väger runt 500 kilo. En vuxen tjur kan väga mellan 800 kilo till 1 ton. Alla korna har ett eget personnummer. Det är fastmärkt i ena örat. Det finns bara en ko som har ett vanligt namn. Hon heter

Kalven 2405 diar sin mamma Kossan 2321. FOTO: KAIJSA KEUSCH

Många vill höra om hur korna i Uddby Gårds hage har det.

FOTO: KAIJSA KEUSCH

Sara och är en av ledarkossorna. Ju äldre en kossa blir desto högre rang får hon i flocken.

– Jag gillar kor mer än hästar. De har inte samma flyktbeteende, menar Martin Magnusson, som tycker att det bästa med att vara bonde är att han får göra något konkret. Att han ser resultatet av det han gör direkt:

– När jag har plöjt en åker så syns det med en gång. Det känns bra att göra något för naturen.

Men hur är det nu med korna, är de klappvänliga?

– Många vill klappa korna mitt på huvudet, men det är deras privata ställe och det tycker de inte om. Istället ska man klappa på kroppen mot bakkdelen till. Korna

är individer, så det beror lite på dagsformen om de vill bli klappade. Vissa kor kan vara mycket sociala. Men man ska aldrig gå in i en hage med en lös hund. Korna ser hundarna som vargar och det kan sluta illa, säger bonden Martin och släpper in barn och vuxna så att de kan klappa Kossa 2321. □□□

Här ska det byggas

Under vinjetten "Här ska det byggas" publicerar Tyresö Nyheter ett urval av den senaste tidens bygglov för att du som läsare ska veta vad som händer i ditt närområde.

Adress:

Näsbyvägen 11 A
Njupkärrsvägen
Degerforsvägen 6
Fornuddsvägen 13 B
Tors väg 8
Husarvägen 13
Skogsvägen 16
Världen 8
Lessebovägen 2
Bansjöslängan 18
Orrnäsvägen 1
Siklöjevägen 16
Stenstigen 2 B
Klockargårdsvägen 4

Alpstigen 5
Dyviksvägen 4
Bergvägen 12
Strandvägen 40 A
Antennvägen 1 A

Breviksstigen 2
Bollmoravägen 12

Linblomsvägen 21

Tegvägen 7

Byggnation:

Bygglov för utvändig ändring av enbostadshus
Bygglov för nybyggnad av väderskydd
Bygglov för utvändig ändring av enbostadshus
Bygglov för tillbyggnad av enbostadshus
Nybyggnad av enbostadshus & komplementbyggnad
Bygglov för tillbyggnad av enbostadshus
Bygglov för tillbyggnad av enbostadshus
Bygglov för nybyggnad av enbostadshus
Bygglov för tillbyggnad av enbostadshus
Bygglov för nybyggnad av plank
Bygglov för utvändig ändring av enbostadshus
Bygglov för utvändig ändring av flerbostadshus (inglasning av balkong)
Uppförande av mur & plank, fasadändring med inbyggnad av altan
Utvändig ändring & ändrad användning av enbostadsh, nybyggnad av komplementbyggnad
Tillbyggnad av enbostadshus
Bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad
Bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad
Bygglov för nybyggnad av enbostadshus
Nybyggnad av industri- och lagerbyggnad
Bygglov för nybyggnad av garage
Bygglov för utvändig ändring av flerbostadshus
Bygglov för nybyggnad av enbostadshus
Bygglov för nybyggnad av cykel-parkering

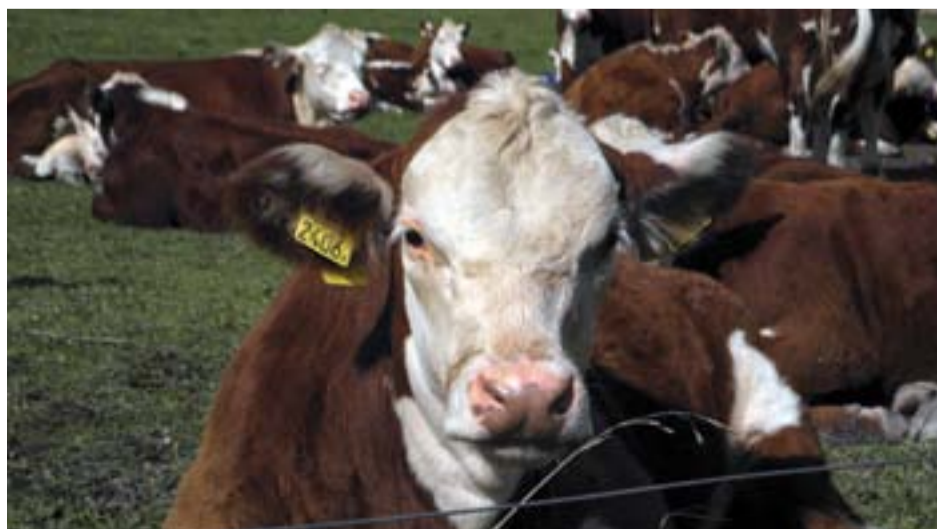

FOTO: GUNNAR FRISELL

My Tomingas, 5 år, från Haninge och Moa Walter Lindenryd, 8 år, från Tyresö klappar Kossan 2321 medan bonde Martin Magnusson ser på.

FOTO: KAIJSA KEUSCH

Kalven 2406 vilar i hagen. Bara elstängslet skiljer oss åt.

FOTO: KAIJSA KEUSCH

Lima Städ Service och Transport

Snöröjning: 240 kr/tim (före rutavdrag) • Flyttstäd inkl. fönsterputs: 240 kr/tim (före rutavdrag)
Flytt-transport: från 3 900 kr • Kontor städ: 5 kr/kvm • Alla priser exklusive moms.

Vi finns i Tyresö. För mer info ring 070-23 78 058 eller 070-75 35 990

pågång

DET HÄNDER I TYRESÖ

JAZZCAFÉ

3/9, kl 14–16. Tyresö jazzband inleder jazzhösten med sedvanligt hot, svängig och dansant jazz med gamla fina godingar. Entre 60 kr inkl kaffe och kaka. Plats Kvarnhjulet sal Nyfors. Arr: Tyresö jazzband och ABF.

MILJÖ

4/9, kl 18–21. Upptaktskväll för Miljövänliga veckan. För dig som vill arbeta för ekologisk mat under veckan 40. Plats: Kontakta arrangören. Arr: Tyresö naturskyddsforening www.tyreso.naturskyddsforeningen.se

FESTIVAL

Den 6/9, hel dagen. Föreningarnas dag arrangeras för sjunde året i rad vid Kulturcentrum Kvarnhjulet, Nyboda skola. Arr: Tyresö kommun

UTSTÄLLNING

Den 13–19/9, Sö-to kl 11–18, fr kl 11–16. Målargruppen Penseldraget från Tyresö ställer ut olja och akryl på Galleri Hagström på Österlånggatan 5 i Gamla stan.

JAZZ

Den 21/9, till Åland med Tyresö Jazzband. Direktbussar från Alléplan och Krusboda kl 12 och Tyresö C kl 12.15. Åter ca 21.45. Pris båt och buss tor: 70 kr. Anmälan senast 18/9.

Anmälan Eckerölinjen tel 0175/25 800, ange kod 5JAZZ, och var ni kliver på bussen, Arr: Tyresö Jazzband och Tyresö Jazz & Blues Club.

LOPPIS 1

7/9, kl 13–16. Tyresö Bygdegård, Kyrkvägen 7. Arr: Tyresö Bygdegård.

LOPPIS 2

7/9, kl 11–14.30. På båtmanstorp Ahlstorps gårdspan, ca 800 m norr om Alby friluftsgård. Servering: Äppelkaka med vaniljsås, kaffe och korv till grillning. Arr: Tyresö hembygdsforening.

NATURGUIDNING

11/9, kl 10–13, Tyresö slottspark. Anpassad för rullstolsburna och barnvagnar. Vandrings i lugnt tempo. Ta med matsäck. Samling: hållplats Tyresö kyrka kl 10. Kontakt: Martina Kibbus, 070-169 81 83, martina.kibbus@tyreso.se, arr: Tyresö kommun

TYRESÖRADION 91,4

Diskussion om inbrott och tiggeri på radion

Kjell Andersson som sitter i polisenämnden i Värmdö-Tyresö-Nacka upplever att det nu varit mycket fler bostadsinbrott i Tyresö – särskilt i år. Han har själv egen erfarenhet av inbrott i sitt hus.

För att förhindra brotten så måste grannar gå samman och vara aktiva och vaksamma, menar han.

– Just där jag bor i Fårdala är vi väldigt duktiga på grannsamverkan. Men det bygger på att vi har aktiva eldsjälur, säger Kjell i programmet "Uppdrag Tyresö" som nu hörs på 91,4 MHz.

Även polisen Tomas Martinsson, som diskuterar detta ämne med programledaren Ann Sandin-Lindgren, håller med om att alltför mycket av polisens arbete vilar på lokala eldsjälur.

– Jag saknar en bättre metodik från polisen, säger Tomas Martinsson. Det måste satsas mer på förebyggande arbete och vi måste

stärka närpolisens arbete här i Tyresö.

Linda Wikman som är kommunens brottsförebyggare bekräftar för Tyresöradion att det har varit en inbrottsvåg under våren och sommaren.

– Vi har haft en hel del inbrott men nu är det faktiskt lugnt, sedan ett par veckor tillbaka. Vi tror att det har minskat för att folk har blivit mer observanta. Sedan har ju fler kommit hem efter semestern och bostadsområdena är mer befolkade.

Ett annat ämne som tas upp i programmet är tiggarna som nu även sitter på olika platser i Tyresö.

– Jag blir arg, fast inte på tiggarna, säger en ung person till Tyresöradion. Jag blir arg på samhället som inte tar hand om dem. Jag blir arg på deras länder som inte kan ge dem det de behöver.

Flera tyresöbor menar också

Polisen Thomas Martinsson diskuterar inbrott och tiggeri med Ann Sandin-Lindgren i serien "Uppdrag Tyresö" på Radio Tyresö.

att samhället måste hjälpa till att lösa denna situation.

Tomas Martinsson reder ut vad polisen får och kan göra, vilka lagar som gäller och har också

egna åsikter om man ska ge pengar till tiggare eller inte.

Programmet hörs till och med 14 september på 91,4 MHz. Eller när man vill på tyresoradion.se.

Valvaka i Radio Tyresö!

Tyresöradion 91,4 kommer att sända direkt när vallokaler stänger klockan 20.00 på valdagen söndagen den 14 september fram till när rösterna från kommunvalet är klart.

– Vi kommer att bjuda in företrädare från våra lokala partier och be dem kommentera de siffror vi får in från de olika distrikten när de är färdigräknade, säger Tyresöradions reporter Leif Bratt. Vi hoppas också att vi under kvällen får kontakt med kommunens tjänstemän som är involverade i rösträkningen och ge lyssnarna en inblick hur ett lokalt val går till.

Tyresöradion kommer även ha inslag från olika vallokaler och

intervjua några av de många tyresöbor som jobbar extra på söndagen i vallokalen och som sedan räknar och rapporterar siffrorna till Valmyndigheten.

Rösterna från Tyresö till riksdagsvalet räknas först och brukar bli klara vid 9-tiden på kvällen och sedan räknas kommunvalet som brukar bli klart vid 10-tiden.

– Efter slutresultatet hoppas vi få färsk kommentarer från vinnarna och förlorarna i valet och få en intervju och reaktion från kommunens kommande kommunstyrelseordförande, säger Leif Bratt.

Direktsändning 20.00–22.30 söndagen 14 september.

Kul tur på nätet med Seniornet

Seniornet, som sprider information om datoranvändning till seniorer, har kört igång sina program på Tyresöradion igen. I det första programmet efter sommaren samtalar den entusiastiska programledaren Gunnel Agrell Lundgren med Gunilla Schultzén som bland annat leder kurser på Seniornet. De berättar om hur man hittar i och bedömer information i sociala medier och på nätet.

– De som skriver information på nätet har ju olika syften, säger Gunilla i programmet. Är det ett

personligt tyckande och tänkande eller är det något som verkligen har hänt som man refererar till eller tillhör sidan någon organisation som har ett syfte. Det är några saker som vi går igenom på våra kurser och träffar.

De berättar också om vad det populära ordet hashtag betyder och hur # används på Facebook och Twitter? Flera frågor diskuteras. Hur kan man bedöma om en sida är sann eller falsk? Vad ska man dela på Facebook? Hur undviker man bedrägerier på nätet?

Seniornet har dataträffar varje vecka där man kan få hjälp med sina data-problem eller delta i en kurs.

Kom med i Tyresöradions vänner!

Tyresöradions vänner har bildats för att stödja radion. Alla kan komma med.

Du betalar en symbolisk medlemsavgift på 300 kronor eller mer om du vill.

För medlemmarna ordnas olika träffar med radio som tema. Avgiften sätts in på postgiro 491 57 21-7. Glöm inte skriva namn och adress.

Varför vänta! Stöd Tyresöradion – kom med bland oss vänner!

Ta chansen att lyssna direkt i radio på hur din och alla andras röster formar framtidens Tyresö.

VI TAR INGA GENVÄGAR

Däremot asfalterar vi många.

NCC Roads
Göran Dahlberg 070-625 66 46

NCC
FÖRVÄNTA LITE MER
www.ncc.se

JOHANSSON
LJ Inredningar AB

Golvläggning

Gardiner

Sömnad och uppsättning

Möbelklädsel

Förstklassigt hantverk.

Solkraftsv. 12
Skrubbatriangeln
tel 712 51 60, fax 742 62 80

annons@tyresonyheter.nu

Tyresö Låsservice AB

DIN LÅSLEVERANTÖR

712 92 00

Alléplan 2, Trollbäckens Centrum

Du avgör: Tyresös vackraste och fulaste rondell

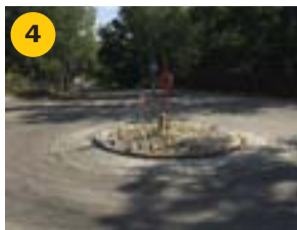
Strandallen.

Axel Wennergren.

Breviksskolan (två lika).

Breviksvägen.

Golfboll.

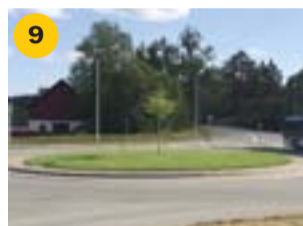
Lidl.

Njupkärrsvägen.

Strandtorget.

Tyresö slott.

Tyresöinfart.

Willys.

Öringe.

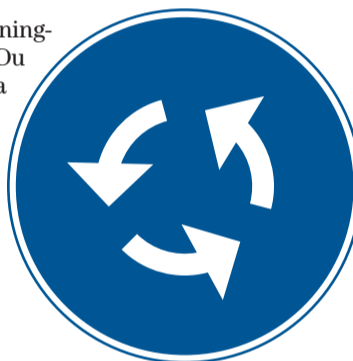
Alléplan.

Skrubbamalväg (Stockholm).

Tyresö Nyheter's omröstning-
en pågår ännu. Tyck till. Du
kan rösta via vår hemsida
www.tyresonyheter.nu
och Facebook-sida
[facebook.com/tyresonyheter](https://www.facebook.com/tyresonyheter).
nyhet. Senast 5 septem-
ber vill vi ha din röst.

□□□

Glöm inte att rösta!

Bildgåtan

En vinnare får en "Glädjelott" som kan ge vinst upp till 1 miljon kronor.

Vad föreställer bilden som syns i nyckelhålet? Har du något kul minne från den här platsen? Kan du berätta något om motivet?

Märk svaret "Bildgåta nr 5" och skicka senast den 1 oktober 2014 till:

Tyresö Nyheter
Björkbacksvägen 37
135 40 Tyresö

redaktion@
tyresonyheter.nu

FOTO: GUNNAR FRISELL

Den snåla svarstiden gjorde att inget rätt svar hann in.

Det var det klockan som sitter "gömd" i trädet vid taxistolpen, bussterminalen Tyresö centrum som syntes i nyckelhålet.

Jane Wikström-kläder

BRÖLLOPS-
KLÄNNING
HELT I
EKOBOMULL
SOM KAN
FÄRGAS OCH
BLI EN
VANLIG
KLÄNNING
EFTER
SBRÖLLOPET.
SLÄPET KAN
ANVÄNDAS
SOM
"HIMMEL"
TILL
VAGGAN.

N 1254 © PROPRES / info@propres.se

ONDSINT, GEMEN KALLADE SVENSKAR VINDGUDEN	NÖTKÖ OCH UTVÄLD	NÅGOT VI TARVAR	EXPOER HÖGST SKOL- PERIOD	NYCKEL HAR SITT OGILLAR JOBBARE	KAN KANON STÅ PÅ RIKTNING	TITA REST EFTER ÖLPRO- DUKTION	KAN MAN MED NAVARE	KAN MAN GÅ PÅ INNE	FLICKA LEDAR- GÅS	DANS TORRA OCH OTÅTA	DECKARE SÅX AV FRANZEN		
HAR DU SÄKERT DITT Å- TAGANDE	HAR MÅNGEN BONDE PÅ SCHACK- BRÅDET	ÖNSKAR VI VÅL ALLA	BRUKAR MAN SÄMRE MILJÖER	ÅTERTAR SKRIVET NAKEN ÄR MÅN I ...	MISS- TAG	FLICKA I BÅGDAD VÅTOM- RADEN	SOM APEL- SINER	ÄR GUDS NAMN AV MÅNGA	KAN VARA AV TYP GRA OCH KLIBB SIFFRA	KAN JAGAS PÅ SAVANN	GÅR 12 PÅ ETT GROSS	KREDIT EN FILMENS GARDNER	FÅR MAT ATT STELNA
STYRA I SAKTA SÄVLIKT	TÄR PÅ LÖNEN	TAR I OFTA EEN FÖR L MYCKET	SES I KYRKA OCH PÅ SKÄRM	MYNNAR UT VID SANKT PETERS- BURG	KAN SES SOM KÄFF	SLEM MUSA	JAGADES FÖR SINA PÅLSAR PLAFOND	GÄDDAS SISTA MÅL OMGER VISSA TRÅD	BY	PERSON I ORNÄS, SOM RÖJDE GUSTAV VASA			
ÄR LÅNG BYTT RIKTNING HASTIGT VULKAN				JAK- VÄNING FÖRE- GICK FN	DEN ÄR LÄGLOS			TELLUR RAD SOM SKAPAR STRESS					

Jane Wikström

Kryss nr 5

Första pris är tre "Glädjelotter" där du kan vinna upp till 1 miljon kronor. Andra till femte pris är en lott var.

Skicka din lösning tillsammans med ditt namn och adress senast den 1 oktober 2014 till:

Tyresö Nyheter
Björkbacksvägen 37
135 40 Tyresö

Märk kuvertet "TN-kryss nr 5".

Grattis till vinnarna i kryss nr 4, 2014

1:a: Eric Löfström, Björkbacksvägen.
2: Barbro Nordlöf, Sandvägen.

Den korta svarstiden gissar vi är anledningen till att endast två korrekta svar hann komma in i tid.

Rätta lösningen på kryss nr 4, 2014.

Internationellt Tuff-bistånd unikt

BISTÅND Redan för 40 år sedan uppfördes i nordvästra Indien för pengar från Tyresö Ulands- och FredsFörening (TUFF) tre byggnader.

Det var två skolhus med sammanlagt 10 klassrum. De fick namnen Kumla Wing och Nyboda Wing efter de Tyresöskolor, som genom dagsverken jobbat in pengar för ändamålet. Dessutom byggdes vid den indiska skolan ett bibliotek och försågs med 5 000 böcker. Det fick namnet Tuff Library & Reading Hall.

Många bra projekt i Indien

Det här var början på de hundratalens projekt Tuff sedan finansierat med indiska gandhianer som duktiga och genomhederliga partners. I 12 år kunde de för Tyresöpengar hålla i gång ett 50-tal tältskolor för barn till familjer, som under skördesäsongen högg sockerrör och som bodde i eländiga läger. Uppåt 3 000 barn fick tack vare det undervisning.

Ett annat stort projekt har sedan 15 år varit sex skolor i Dharampur, ett bergigt område bebott av tribals (stambefolkningen). De kallas ofta för de fattigaste av de fattiga och har tidigare varit tragiskt försummade.

Nu har tusentals av deras barn fått undervisning, även på gymnasienivå. Hundratalens brunnar har grävts, över 100 000 mangoträd har planterats och andra förbättringar för människorna i de

många fattiga byarna har åstadkommit.

Mangoträden finansieras genom det som kallas den "perfekta presenten". Det är Tuffs mangogram, ett diplomliknande blad, som säljs i olika varianter: "För att gratulera", "I stället för blommor" eller "Till minne av", det vill säga för att hedra någon bortgången.

TUFF-biståndets fördelar

På flera sätt är Tuffs biståndsverksamhet unik. Ordföranden Sylvia Ljungdahl förklarar:

– Eftersom alla i Tuff och Radio Tuff jobbar helt oavlönat går varenda krona oavkortat till ändamålet. Dessutom är vi måna om att efteråt berätta om resultaten av våra insatser. Det sker bland annat med hjälp av Radio Tuff (91,4 MHz eller www.tyresoradion.se), som nu säkert slagit rekord genom att ha hörts varenda vecka i 29 år. Ofta besöks de indiska projekten av lärare och Tuff-aktivister, som kollar upp projekten. Skolor har delvis finansierat sina Indienresor genom att ha fått Tuffs pris för "lokalt freds- och solidaritetsarbete". Det kommer från pengar som Tuff-aktivisten Åke Sandin mottagit vid sina jämna födelsedagar.

Senaste Tuff-projektet i Indien "Bengt Girls Hostel" till minne av den i vintras bortgångne Bengt Citron. FOTO: PRIVAT

I vintras gick Bengt Citron bort. Han var i många år en ytterst värdefull Tuff-aktivist. För att hedra hans minne satsade hans många vänner sammanlagt över 17 000 kronor. Med berömvärd snabbhet har nu indiska partners uppfört en samlingshall med namnet Bengt Girls Hostel i en av Dharampurs Tuff-skolor. Förhoppningsvis följer Strandskolan sina stolta traditioner och gör ett "Öppet hus" till hösten för indiska systemskolor.

Irak, Kongo, Bolivia

I år har Tuff till Indien kunnat skicka 240 000 kronor. Sedan har för Indien 141 000 kronor kommit in på Tuffs insamlingskonto plusgiro 79 36 36-2. Det mesta är från dagsverken i Kumla och Tyresö skolor och i Alléskolan i Lerum.

Samtidigt har i år från Tuff skickats 12 000 kronor till de barnbibliotek som Svensk-Irakiska Solidaritetskommittén driver i krigsdrabbade Iraks huvudstad Bagdad.

10 000 kronor har skickats för ett skolbygge bland Bolivias indianer och 5 000 kronor till fattiga och krigsdrabbade gamla i Belgrad.

Nu har ett av de två planerade skolhusen bland Kongos fattiga byar blivit färdigt. Det är resultatet av ett initiativ från Trollbäck-emborna Miza och Marcus Landström. Detta hus har i stort sett finansierats av Tuff, som bidrog med 100 000 kronor.

□□□

Däck och bilverkstad

Radiovägen 4, Tel 742 71 72

Öppet: mån-ons 7-17,
tors 7-18, fre 7-16,

Tidsbokning för däckskifte

www.tyresogummi.com

Din
närmaste
Mitsubishi-
verkstad

MITSUBISHI
MOTORS
AUKTORISERAD
MITSUBISHI-VERKSTAD

M E C A
CAR SERVICE

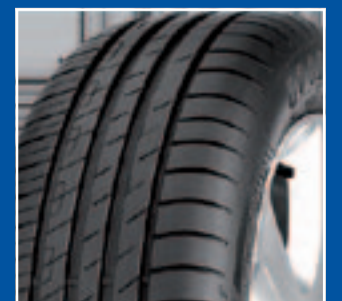
Däck- hotell

– säkert och
bekvämt!

Fråga oss
om priser!

• Vi utför service
av alla bilar,
även USA och
transportbilar

• Vi släcker era
besiktningstvåror

GOODYEAR